

»Vi drukner i en skidtpøl af officiel korrupcion«

Berlingske
Poul Høi
1 dag siden

DEL

TWEET

DEL

E-MAIL

John Lee Anderson har rapporteret fra alle de dele af verden, som en korrespondent med sans for drama rapporterer fra – og hans indtryk af Panama er forholdsvis entydigt:

Svamp. Råd. En følelse af at denne lille nakke af et land mellem to verdenshave er gjort af et materiale, som hvert øjeblik kan forvitre.

Hvorfor det har betydning?

Fordi det fortæller os noget om den anden ende af skandalen om Panama-papirerne. Ikke kun om de rigmænd og magtmænd, som gemmer penge af vejen, men også om gemmestederne. For Panama og de andre skattely, som i princippet skal holde øje med deres offshore-sektor, kan ikke engang holde øje med sig selv, og ofte bryster de sig af det.

John Lee Andersons oplevelser i Panama er sigende. Han beskriver dem i en klumme i The New Yorker, og han fortæller, hvordan han under sine besøg vadede gennem resultatet af begåede forbrydelser og forbrydelser, som ventede på at blive begået, og hans helikoptertur over et stykke regeringsjord er et eksempel på begge dele.

Med i helikopteren var to mulige købere af jorden, og de virkede utilpasse ved John Lee Andersons tilstedeværelse, og bagefter fandt han ud af hvorfor. Den ene af mændene var spanieren Juan Rosillo, som i sit hjemland var tiltalt for gigantisk skattesvig, og den anden var en søn af Jordi Pujol, som i en halv menneskealder var præsident for Catalonien og gennem 34 år begik skattesvig og hvidvaskede penge.

Eksemplerne tårner sig op hos Anderson, men de er ikke den værste del af hans historie i The New Yorker. Det er derimod den lokale reaktion – at sumpen ikke er en fejl, men en feature. Anderson taler med borgmesteren i Panama City, Juan Navarro. Han er uddannet på eliteuniversitetet Harvard i USA, og han beskriver sit hjemland som en slags Schweiz og forstår ikke Andersons spørgsmål om forbrydelser og forbrydere:

»De har penge med ind i landet, de investerer her. Hvad er der galt med det?« spørger Navarro.

Hvad så hvis en krigsforbryder eller en Josef Mengele dukker op, spørger Anderson.

Navarro trækker på skuldrene.

»Det er ikke et problem. Det er en slags service, som Panama yder over for verdenssamfundet. Resten af verden kan betragte Panama som den sidste udvejs asyl ... Og hvis de vil leve her, så *bienvenidos*.«

Uskøn og brutal

Ja, velkommen til det land, som har lagt navn til øjeblikkets skandale, og som – hvis man skal tro artiklen i The New Yorker – fortjener det. Ikke kun fordi Panama er skyldig i at være et skatteskjul, men fordi Panama betragter skyldigheden som en triumf.

Panama-papirerne giver Panama papir på, hvad landet kan: Det er det sted, hvor de riges penge går væk, når de vil væk fra det hele. Alt sammen »pro mundi beneficio«, som landets officielle motto lyder. Til gavn for verden.

Så det er ikke forunderligt, at Ramon Fonseca betragter sig selv som den gode og et uskyldigt offer for de onde. Han er den ene partner i det panamanske advokatfirma, som står bag vækblivelsen af Putins, Assads og alle de andres penge.

© Leveret af Berlingske Panamas præsident, Juan Carlos Varela, har lovet, at hans land vil samarbejde med »hvilken som helst regering og hvilken som helst efterforskning« i forbindelse med sagen om

Fonseca klagede i går til BBC over, at han og hans firma var blevet udsat for en forbrydelse – det var blevet hacket og havde mistet over 11 mio. dokumenter.

»Vi er rystede over, at ingen har sagt: »Her er tale om en forbrydelse.« Verden accepterer, at retten til privatlivets fred ikke er en menneskeret,« sagde han og oplyste, at han havde indgivet en anmeldelse til statsadvokaten i Panama.

Det er præcis, hvad man forventer at høre fra den slags mænd og lande, som professor Ronen Palan og hans to medforfattere skriver i deres banebrydende bog »Tax Havens: How Globalization Really Works«.

Skattelyets mænd vil altid udgive sig for at være uskyldige ofre – og de kaster sig ud i noget, der minder om Freuds berømte fortælling om den lånte kedel, hvor en person giver selvmodstridende og selv-inkriminerende argumenter for, at han ikke lånte og beskadigede en kedel.

De pågældende lande vil sige, at de ikke er skattely. At det ikke er deres fejl, at andre bruger dem som skattely. At de er højtregulerede lande, som tjener til at holde det globale skattetryk nede. At alle lande i princippet er skattely. Og at de er udsat for neo-imperialisme fra OECD.

Ronen Palan knuser tallene og dokumenterer, at det alt sammen er noget vrøvl, og at landene er uregulerede skattely, og at de ikke i den store sammenhæng tjener noget godartet formål. De er udelukkende et redskab til at gemme penge væk og booke transaktioner et andet sted, end de reelt er foregået – de tjener intet selvstændigt formål, som tallene også indikerer:

© Leveret af Berlingske Panama City er centrum for den globale skattely-skandale, der blandt andet er en trussel mod en lang række af verdenskendte politikere, forretningsfolk og sportsstjerner. Foto: Carlos Jasso

I finanssektoren i London – inden for den kvadratmil, som man kalder City – arbejder 338.000 mennesker, mens der i samme sektor på Cayman-øerne arbejder 5.400 mennesker. 14.000 selskaber har adresse i Londons City, mens der på Cayman-øerne er mere end 70.000 selskaber, deriblandt over 8.000 banker, forsikringsselskaber og aktiefonde. Hvis vi kun tager sidstnævnte gruppe, så »styrer og kører en gennemsnitlig person i øernes finanssektor to banker, forsikringsselskaber og aktiefonde«, skriver Ronen Palan.

Selskaberne i London er selskaber. Selskaberne på Cayman er skuffer og postbokse.

Mens selskaberne i London er underlagt et internt og eksternt regime af kontrol, så er der ingen risiko på Cayman. Øerne er verdens sjette største finanscenter, men har blot 21 mand ansat til at holde øje med blandt andet hvidvaskning af penge fra narko, terror og andre forbrydelser, og siden 1997 har de kun foretaget fem succesfulde retsforfølgelser.

De Britiske Jomfruøer har fem finansrevisorer ansat, Bermuda 11, Gibraltar otte, Montserrat én, og i 2005 havde de pågældende lande til sammen nul – 0 – retsforfølgelser af deres finanssektor.

Billionerne forsvinder sporeløst

Landenes formål er ikke at skabe eller holde øje, deres formål er at få penge til at blive væk, og det er de til gengæld gode til, som økonomen Gabriel Zucman kortlægger i sin nye bog, »The Hidden Wealth of Nations«.

© Leveret af Berlingske Ramon Fonseca, som står i spidsen for det nu verdensberømte og berygtede advokatfirma Mossack Fonseca, er fortørnet over, at verden ikke kan se, at han er offeret og ikke skurken,

Zucman tager udgangspunkt i et logisk argument: At aktiver og passiver i verdensøkonomien burde passe sammen. Eller med hans eksempel:

Hvis en brite køber for 1.000 dollar aktier i amerikanske Google, bliver købet opført som et passiv i USA og et aktiv i Storbritannien. En brite ejer et lille stykke USA. Pengene passer.

Men lad os nu sige, at den pågældende brite i stedet putter aktien i en bankboks i Schweiz – hvad så? Så optræder aktien stadig som et passiv i USA, men ikke som et aktiv noget sted. Briterne ved ikke noget om aktien, schweizerne lukker øjnene for den, og dermed er en aktie til 1.000 dollar blevet væk.

Hvis vi nu forestiller os, at det ikke bare er én aktie, men mange: I 2015 rapporterede verdens lande, at de havde papir på, at investeringsfonde havde deponeret aktier for to billioner dollar i Luxembourg. Men Luxembourg oplyste, at udenlandske fonde havde deponeret aktier for 3,5 billioner dollar. Det er en forskel på 1,5 billioner dollar, og det er den vækblevne Google-aktie gange mange, siger Zucman.

I alt har enkeltpersoner således gemt værdier for 7,6 billioner dollar af vejen i skattely – otte procent af verdens finansielle kapital – og trafikken er stigende. Ifølge Zucman er brugen af skattely steget med 25 procent siden 2009, og 20 procent af al handel med værdipapirer over grænserne ender nu i et skattely. De værdier er væk, og de kunne lige så godt være placeret på en anden planet: »Det svarer til, at en del af Jorden ejes af Mars.«

Og, nej, der er ikke noget godt at sige om skattely, konkluderer Zucman. De er – som han skriver – »en pestilens for verdensøkonomien.«

Pilrådden kultur

Men landene er også en pestilens for sig selv.

En korruptionskultur opstår, når et land ikke giver sine borgere en ræson for at være ærlige og vice versa, og korruption er en kulturel størrelse, fastslår økonomerne Raymond Fisman og Edward Miguel i bogen »Economic Gangsters«.

Der er en grund til, at diplomater fra lande som Kuwait, Egypten, Sudan, Chad og Bulgarien ikke betaler deres parkeringsbøder i New York. De kommer fra en korrupt kultur, som ikke har givet dem en grund til at være ærlige, skriver de.

Så hvad gør det ved kulturen i et land, når landet som næringsvej vælger at prostituere sig for nemme og nussede penge? Når landet rydder alle hindringer af vejen, lydsikrer bankboksene, afsikrer bagmandspolitiet, bestikker medierne, forsegler bankfolkene og giver hele processen gummidupper på for at tiltrække Putins og Assads penge og huse skatteflygtninge?

John Lee Anderson besvarer i The New Yorker spørgsmålet fra Panama, og nyhederne fra andre pengegemmesteder er ikke mere lovende.

En af de mest belastede og angiveligt griske og pilkorrupte personer i FIFA-skandalen er Jeffrey Webb, som var fodboldchef på Cayman-øerne og en stor kanon i øernes politik. Sidste år opfordrede to journalister øernes premierminister til at efterforske Webbs hvidvask af penge, og premierministeren reagerede ved at sætte de to journalister i husarrest og lukke deres publikation, og journalisterne er siden flygtet fra landet.

Det amerikanske udenrigsministerium skrev for nyligt med andre ord, at regeringen på Bahamas var bundkorrupt, og et opråb fra en blogger gik viralt:

»Vi drukner i en skidtpøl af officiel korruption, og stanken siver ind i alle regeringskontorer ... De fattige bliver fattigere, og en klike af oligarker stjæler alt, hvad de kan stjæle,« skrev vedkommende.

Det er tilsyneladende normen i den slags skattely. Det er, hvad de gør ved sig selv for at være skattely, og det er dårligt nok en overraskelse.

Kilder: Ronen Palan m.fl.: »Tax Havens: How Globalization Really Works«. Cornell University Press.

Cass R. Sunstein: »Parking the Big Money«. New York Review of Books, 2016.

Patrick Keefe: »Corruption and Revolt«. New Yorker, 2015.

[◀ Gå til MSN Startside](#)

[◀ Gå til MSN Nyheder](#)

TIFØJ DIN KOMMENTAR

[Anmeld misbrug](#)

0 kommentarer

Sortér efter

[Eldste](#)

Tilføj en kommentar ...

Facebook Comments Plugin